

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 05 » « 09 » 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Менеджмент соціального та інклюзивного середовища»

для студентів

спеціальності	231 Соціальна робота (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня	другий (магістерський) (назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми	231.00.01 Соціальна робота (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації (за наявності)	(назва спеціалізації)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0908/22
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2022 р.

Київ – 2022

Розробник:

Марина ЛЕХОЛЕТОВА, кандидат педагогічних наук; старший викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи.

Викладач:

Марина ЛЕХОЛЕТОВА, кандидат педагогічних наук; старший викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол від 29.08.2022 р. № 15

Завідувач кафедри _____ (Тетяна ЛЯХ)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 231.00.01 Соціальна робота другого (магістерського) освітнього рівня)

29.08.2022 р.

Керівник освітньої програми
231.00.01 Соціальна робота

(підпис)

(Вадим ЛЮТИЙ)

Робочу програму перевірено

01.09.2022 р.

Заступник директора/декана

(підпис)

(Роман ПАВЛЮК)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____ (ГПБ)), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____ (ГПБ)), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____ (ГПБ)), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____ (ГПБ)), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Менеджмент соціального та інклюзивного середовища		
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	-	1
Семестр	-	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	
Обсяг кредитів	-	4
Обсяг годин, в тому числі:	-	120
Аудиторні	-	16
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	104
Форма семестрового контролю	-	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Менеджмент соціального та інклюзивного середовища» є: сприяти розвитку та систематизації професійних компетентностей майбутніх соціальних працівників другого (магістерського) рівня вищої освіти з організації та управління соціальним та інклюзивним середовищем; оцінювання якості та ефективності управлінської діяльності.

Завдання:

- сформувати розуміння сутності та специфіки менеджменту соціального та інклюзивного середовища;
- розкрити особливості організації та управління соціальним та інклюзивним середовищем;
- сформувати вміння оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини в соціальному та інклюзивному середовищі;
- сформувати у студентів здатність до оцінювання якості та ефективності управлінської діяльності в соціальному та інклюзивному середовищі.

Відповідно до освітньої програми 231.00.01 Соціальна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Менеджмент соціального та інклюзивного середовища» забезпечує *формування таких загальних та фахових компетентностей:*

ЗК6 Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК7 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

СК4 Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до освітньої програми 231.00.01 Соціальна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Менеджмент соціального та інклюзивного середовища» забезпечує оволодіння такими *програмовими результатами навчання*:

ПРН9 Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання.

ПРН12 Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

ПРН15 Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Модуль 1. Теоретичні засади менеджменту соціального та інклюзивного середовища							
Тема 1. Сутність менеджменту соціального та інклюзивного середовища	2	2	-	-	-	-	-
Самостійна робота 1.	13	-	-	-	-	-	13
Самостійна робота 2.	13	-	-	-	-	-	13
Разом	28	2	-	-	-	-	26
Модуль 2. Організація і менеджмент соціального та інклюзивного середовища							
Тема 2. Організація соціального та інклюзивного середовища	6	2	2	2	-	-	-
Самостійна робота 3.	13	-	-	-	-	-	13
Самостійна робота 4.	13	-	-	-	-	-	13
Разом	32	2	2	2	-	-	26
Модуль 3. Адміністративна робота в соціальному та інклюзивному середовищі							
Тема 3. Стратегії адміністративної роботи	4	2	2	-	-	-	-
Самостійна робота 5.	13	-	-	-	-	-	13
Самостійна робота 6.	13	-	-	-	-	-	13
Разом	30	2	2	-	-	-	26
Модуль 4. Захист прав людини в соціальному та інклюзивному середовищі							
Планування та інформаційне забезпечення адвокаційної кампанії	2	-	-	2	-	-	-
Етапи організації соціальної рекламно-інформаційної кампанії	2	-	-	2	-	-	-
Самостійна робота 7.	13	-	-	-	-	-	13
Самостійна робота 8.	13	-	-	-	-	-	13
	26	-	-	-	-	-	26
Разом	30	-	-	4	-	-	26
Підготовка та проходження контрольних заходів	-						
Усього	120	6	4	6	-	-	104

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні засади менеджменту соціального на інклюзивного середовища

Тема 1. Сутність менеджменту соціального на інклюзивного середовища (2 год.)

Менеджмент як специфічна сфера діяльності соціального працівника. Портрет сучасного фахівця соціальної сфери (риси, якості, функції, ролі). Оцінка менеджерських здібностей та визначення придатності до управлінської діяльності.

Специфіка соціального управління та сутність менеджменту соціального середовища.

Сутність, завдання та принципи інклюзивного середовища.

Характеристика підходів менеджменту. Сутність та зміст менеджменту соціальної роботи. Рівні управління соціальною роботою. Типи управління у діяльності соціального працівника. Типи поведінки.

Основні поняття: менеджмент; соціальна політика; соціальна сфера; управління; соціальне управління; інклюзивне середовище; принципи інклюзивного середовища; менеджмент соціальної роботи.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3

Додаткова: 1

Модуль 2. Організація і менеджмент соціального та інклюзивного середовища

Тема 2. Організація соціального та інклюзивного середовища (2 год.)

Поняття і структура соціальних організацій. Різновиди соціальних організацій. Управління організаціями. Принципи управлінської діяльності. Фактори впливу на організацію. Характеристика внутрішнього середовища організації. Функціональні сфери зовнішнього середовища.

Моделі інвалідності. Механізми захисту прав людини з інвалідністю. Кроки на підтримку створення інклюзивного середовища. Роль та принципи доступності. Універсальний дизайн інклюзивного середовища та розумне пристосування освітнього простору.

Функції управління. Аналізування та планування як функції управління. Вимоги до цілеутворення. Види та етапи планування. Процедура розробки та реалізації програми розвитку. Організування як функція управління. Сутність організаційно-координаційної діяльності. Методи організаційно-педагогічної діяльності керівника. Умови ефективності організування. Контролювання як функція управління. Принципи контролю. Традиційний та інноваційний підходи до контролю. Регулювання як функція управління. Принципи регулятивно-корекційної діяльності. Традиційний та інноваційний підходи до регулювання.

Основні поняття: організація; соціальна організація; формальні та

неформальні організації; організаційні форми; лідерство; соціальне середовище; середовища прямого і непрямого впливу; принципи доступності; інклюзивне середовище; аналіз; планування; програма розвитку; контроль; регулювання.

Семінарське заняття 1. Сутність організації соціального та інклюзивного середовища (2 год.)

Практичне заняття 1. Розвиток соціального та інклюзивного середовища та їх вплив (2 год.)

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 5

Додаткова: 1, 2

Модуль 3. Адміністративна робота в соціальному та інклюзивному середовищі

Тема 3. Стратегії адміністративної роботи (2 год.)

Об'єкти та суб'єкти менеджменту соціального та інклюзивного середовища. Методи побудови структури організацій. Інформаційне забезпечення менеджменту соціального та інклюзивного середовища. Засоби просування комунікації соціальних змін у медіа.

Проблема удосконалення управлінської діяльності. Раціональність управління. Проблема якості та ефективності управління.

Облік та контроль управлінських рішень в діяльності соціального працівника. Управлінська інформація та її види. Значення документів в управлінні.

Роль управлінських рішень в менеджменті соціального та інклюзивного середовища. Класифікація управлінських рішень. Вимоги до управлінських рішень. Організація прийняття рішень та її виконання.

Контроль як функція менеджменту соціального та інклюзивного середовища. Вимоги до системи контролю. Види управлінського контролю.

Основні поняття: менеджмент освітніх інновацій; стратегії адміністративної роботи; інформація; управлінська інформація; комунікація; управлінські рішення; облік; контроль.

Семінарське заняття 2. Інформаційне забезпечення менеджменту соціального та інклюзивного середовища (2 год.)

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 4, 5

Додаткова: 1, 5, 6, 7

Модуль 4. Захист прав людини в соціальному та інклюзивному середовищі

Практичне заняття 2. Планування та інформаційне забезпечення адвокаційної кампанії (2 год.)

Практичне заняття 3. Етапи організації соціальної рекламної інформаційної кампанії (2 год.)

Рекомендована література:

Основна: 3, 4, 5

Додаткова: 5, 6

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень для студентів заочної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Відвідування семінарських занять	1	-	-	1	1	1	1	-	-
Відвідування практичних занять	1	-	-	1	1	-	-	2	2
Робота на семінарському занятті	10	-	-	1	10	1	10	-	-
Робота на практичному занятті	10	1	-	1	10	-	-	2	20
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	11	-	33	-	22	-	32
Максимальна кількість балів: 98									
Розрахунок коефіцієнта: $98:100=0,98$; $K=0,98$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Усі виконані завдання завантажуються в електронний курс дисципліни «Менеджмент соціального та інклюзивного середовища» на платформі <https://elearning.kubg.edu.ua> до терміну встановленому викладачем.

Модуль 1. Теоретичні засади менеджменту соціального та інклюзивного середовища

Самостійна робота 1. Менеджмент у діяльності соціального працівника (13 год.)

Завдання: запропонуйте/доповніть 10 визначень термінів із різних аспектів менеджменту соціального та інклюзивного середовища. Формуючи список понять та визначень, додайте відповідне посилання на першоджерело.

Рекомендована література:

Основна: 3, 5

Додаткова: 2

Самостійна робота 2. Сутність менеджменту соціального та інклюзивного середовища (13 год.)

1. Пройдіть тестування, яке включає 10 випадкових запитань з пройденого матеріалу модуля 1.

Види тестових завдань:

- Із вибором відповіді Так / Ні.
- Із вибором однієї правильної відповіді.
- Із вибором двох або трьох правильних відповідей.
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень.
- На встановлення послідовності.
- Відкрита відповідь.

Модуль 2. Організація і менеджмент соціального та інклюзивного середовища

Самостійна робота 3. Переваги універсального дизайну для населення (13 год.)

Завдання: Охарактеризуйте переваги універсального дизайну для населення заповнивши таблицю.

Незалежне життя	
Можливість як безперервність	
Участь у житті суспільства	
Переваги для бізнесу на мінливому ринку	
Збільшення виходу на ринок	
Збільшення задоволеності та утримання клієнта	
Успішність «перетинання» ринків	
Позитивна репутація	
Зростання очікувань споживачів	
Прийняти з першого використання	

Рекомендована література:

Основна: 1, 2

Додаткова: 1, 4

Самостійна робота 4. Організація соціального та інклюзивного середовища (13 год.)

Завдання: пройдіть тестування, яке включає 10 випадкових запитань з пройденого матеріалу модуля 2.

Види тестових завдань:

- Із вибором відповіді Так / Ні.
- Із вибором однієї правильної відповіді.
- Із вибором двох або трьох правильних відповідей.
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень.
- На встановлення послідовності.

- Відкрита відповідь.

Модуль 3. Адміністративна робота в соціальному та інклюзивному середовищі

Самостійна робота 5. Підготовка прес-релізу (13 год.)

Завдання: прес-реліз є необхідним для привернення уваги громадськості до проблеми та забезпечення широкого висвітлення її в ЗМІ. Напишіть прес-реліз відповідно до проблеми яку Ви хочете висвітлити (*вид прес-релізу на вибір студента*). Оскільки ЗМІ отримують сотні прес-релізів протягом одного дня і значну частину з них ніколи не використовують, то Ваш прес-реліз повинен бути цікавим та інформативним.

Рекомендована література:

Основна: 3, 4

Додаткова: 5, 6

Самостійна робота 6. Стратегії адміністративної роботи (13 год.)

Завдання: пройдіть тестування, яке включає 10 випадкових запитань з пройденого матеріалу модуля 3.

Види тестових завдань:

- Із вибором відповіді Так / Ні.
- Із вибором однієї правильної відповіді.
- Із вибором двох або трьох правильних відповідей.
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень.
- На встановлення послідовності.
- Відкрита відповідь.

Модуль 4. Захист прав людини в соціальному та інклюзивному середовищі

Самостійна робота 7. Інтерв'ю для ЗМІ (13 год.)

Завдання: оберіть групу клієнтів соціальної роботи, інтереси яких ви представлятимете. Вам необхідно підготуватися до інтерв'ю у ЗМІ. В ході інтерв'ю повинна бути розкрита проблема, наведені факти порушення прав обраної категорії осіб, визначені шляхи вирішення проблеми.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 4, 5

Додаткова: 1, 4, 5, 6

Самостійна робота 8. Соціальна адвокація як інструмент захисту прав та свобод громадян (13 год.)

Завдання: пройдіть тестування, яке включає 10 випадкових запитань з пройденого матеріалу модуля 4.

Види тестових завдань:

- Із вибором відповіді Так / Ні.
- Із вибором однієї правильної відповіді.
- Із вибором двох або трьох правильних відповідей.
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень.

- На встановлення послідовності.
- Відкрита відповідь.

Критерії оцінювання. Підсумкова кількість балів, набрана студентами за виконання завдань з самостійної роботи, є однією з складових поточної успішності студентів з дисципліни і при виставленні загальної кількості балів за поточну успішність додається з балами, одержаними за виконання інших видів поточної навчальної роботи.

Самостійна робота з кожної теми за робочою навчальною програмою оцінюється у **5 балів**. Де 5 балів, це коли робота студентом виконана в повному обсязі, 4 бали – якщо робота виконана майже на 90% від загального обсягу, 3 бали – обсяг виконаної роботи становить 50% від загального обсягу, 2 бали – виконана частина роботи складає від 20% від загального обсягу, 1 бал – обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу.

Самостійні роботи, які передбачають проходження тестування оцінюються також у 5 балів і виставляються автоматично програмою ADTester у електронному курсі.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Для заочної форми навчання модульний контроль не передбачено навчальним планом.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Формою підсумкового контролю навчальної дисципліни «Менеджмент соціального та інклюзивного середовища» є залік.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю – не передбачено навчальним планом

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень

		знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Менеджмент соціального та інклюзивного середовища»

Разом: 120 год., з них 6 год. – лекції, 4 год. – семінарські заняття, 6 год. – практичні заняття, 104 год. – самостійна робота (заочна форма навчання)

Дисципліна	Менеджмент соціального та інклюзивного середовища							
Назва модуля	Теоретичні засади менеджменту соціального на інклюзивного середовища		Організація і менеджмент соціального та інклюзивного середовища		Адміністративна робота в соціальному та інклюзивному середовищі		Захист прав людини в соціальному та інклюзивному середовищі	
Кількість балів	42		65		53		76	
Теми лекцій	Сутність менеджменту соціального на інклюзивного середовища		Організація соціального та інклюзивного середовища		Стратегії адміністративної роботи		-	
Кількість балів	1		1		1		2	
Теми семінарських занять	-		Сутність організації соціального та інклюзивного середовища		Інформаційне забезпечення менеджменту соціального та інклюзивного середовища		-	
Кількість балів	-		1 + 10		1 + 10		-	
Теми практичних занять	-		Розвиток соціального та інклюзивного середовища та їх вплив		-		Планування та інформаційне забезпечення адвокаційної кампанії	Етапи організації соціальної рекламної інформаційної кампанії
Кількість балів	-		1 + 10		-		1 + 10	1 + 10
Виконання завдань самостійної роботи	Ср. 1 (5 балів)	Ср. 2 (5 балів)	Ср. 3 (5 балів)	Ср. 4 (5 балів)	Ср. 5 (5 балів)	Ср. 6 (5 балів)	Ср. 7 (5 балів)	Ср. 8 (5 балів)
Підсумковий контроль	Залік							
Розрахунок	98:100=0,98; K=0,98							

2. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Колбіна Л. А. Менеджмент соціальної роботи : навч. посіб. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 406 с.
2. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
3. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник. Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.
4. Теорія і практика інклюзивної освіти [навчально-методичний посібник] / Упорядник Бондар К.М. [2-ге вид., доп.]. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.

Додаткова

1. Головатий М.Ф., Лукашевич М.П., Дмитренко Г.А. Управлінські аспекти соціальної роботи: Курс лекцій. К.: МАУП, 2004. 368 с.
2. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник. За заг. редакцією Байди Л.Ю., Красюкової – Еннс О.В. / Кол. авторів: Байда Л.Ю., Красюкова-Еннс О.В., Буров С Ю., Азін В.О., Грибальський Я.В., Найда Ю.М. К., 2012. 216 с.
3. Колупаєва А. А., Найда Ю. М., Софій Н. З. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально–методичний посібник / За ред. Л. І. Даниленко. К., 2007. 128 с.
4. Лехолетова М. М. Методи менеджменту соціальної роботи у діяльності соціального працівника. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2021. № 2(7). С. 51–60. ISSN 2618-0715
5. Менеджмент : навч. посіб. / За ред. С. І. Михайлова. Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. 416 с.
6. Навроцький В.В., Менджул М.В. Кампанія адвокати як інструмент демократичних перетворень. Ужгород: „Видавництво Олександри Гаркуші», 2011. 59 с.
7. Песоцька О.П., Дєдов Є.Г. Менеджмент соціальної роботи: навч. посіб. для студ. спец. «Соціальна робота», «Соціальна педагогіка». Луганськ: Альма-матер, 2012. 110 с.
8. Станкевич-Волосянчук О. І. Адвокація як метод впливу (практичний посібник). Ужгород, 2013. 80 с.

3. Додаткові ресурси (за наявності)

Електронний курс з дисципліни «Менеджмент соціального та інклюзивного середовища» на платформі <https://elearning.kubg.edu.ua>.